

Hoe behouden we het restant van de historische Enter es?

Onlangs is er een stichting opgericht, die zich als doel heeft gesteld het behoud van dat deel van de Enterse es dat nog aanwezig is. Het is, behoudens een klein restant van het zuidelijk gedeelte, het noordelijk deel dat nog een open karakter heeft en grotendeels onbebouwd is. Het is de Hamberg en de Boomkamp, die een latere noordelijke ontginning is van de es. De begrenzing van dit gebied is de Rijssenseweg, Achteresweg, Witmoesdijk, het nieuwe wijkje De Akkers en de Marcus Samuelstraat. Maar het afknabbelen hiervan rondom door bebouwing is begonnen. De zogenoemde 'rood-voor-rood'-regeling is de grote boosdoener. De kop van de Hamberg is er al bijna aan ten prooi gevallen en binnenkort verrijzen aan de Achteresweg, aan de rand van de es, tien woningen.

Ter Horst in Rijssen en Salomonson in Nijverdal maakten voor de kolenaanvoer voor hun fabrieken plannen voor de aanleg van een spoorlijn van Helleendoorn naar Neede, die daar aansluiting vond op de spoorlijn naar Salzbergen waar de kolen gewonnen werden. In 1910 werd deze lokaalspoorweg geopend. Het tracé doorsneed de es en de Hamberg volledig van noord naar zuid. Op het grondgebied van Enter waren zeven onbewaakte en een bewaakte overweg. De spoorlijn werd in 1935 opgeheven. In de es waren nauwelijks begaanbare karresporen. Eerst, midden jaren vijftig, werden in het kader van de ruilverkaveling geasfalteerde wegen in de es aangelegd.

Het gebrek aan woonruimte na de oorlog vertaalde zich in het eerste uitbreidingsplan van Enter. Tussen Rijssenseweg, Stationsstraat, Boerdijk en Diselsweg werd de nieuwe wijk aangelegd. Daarbij werd het eerste gedeelte van de zuideres opgeofferd. Maar al snel diende zich een veel grotere bedreiging van de es aan. In die tijd was Rijkswaterstaat al volop bezig met het ontwerpen van een autosnelweg van Amsterdam naar het oosten en Twente. Toen het tracé vorderde kreeg men in Enter in de gaten dat de E-8 rakelings langs Enter en dwars de Enter es zou worden aangelegd.

Hoewel Enter de meest ingrijpende gevolgen van de aanleg van de E-8 in Twente onderging vond Rijkswaterstaat het niet nodig op de afslag bij Enter het plaatsnaambord Enter te vermelden terwijl er wel Goor, Rijssen en Wierden opstond. Uit protest hiertegen was het gemeentebestuur van Wierden niet aanwezig bij de opening van dit deel van de E-8 bij Enter. Door actievoering van Bart Brandt van De Twentse Hoeve en Gerard Roetgering van de Bistro T-Bone kwam de naam alsnog op het bord.

Door de aanleg van het sportpark en het industrieterrein is de zuideres nauwelijks verdwenen. De realiteit gebiedt ons te zeggen dat de industrie voor Enter van levensbelang is. Maar laten we het noordelijk deel van de es waar geen plannen voor industrie zijn proberen te behouden voor de leefbaarheid van Enter. Openheid van de stichting ten aanzien van haar plannen kan draagvlak creëren onder de omwonenden daarvan. Bereikbaarheid van landbouwgronden door zware landbouwvoertuigen en bereikbaarheid van Enter over goede verharde wegen door de bewoners van de Achteresweg zal een randvoorwaarde zijn, waar de stichting duidelijkheid over moet geven bij haar intenties.

Johan altena

De landbouwgronden van de es lagen vroeger dicht tegen de Dorpstraat aan. Op de foto het deel van de zuideres, dat ten prooi viel aan de eerste nieuwbouwwijk van Enter

